

Bijlage 3. Toelichtingen voorstellen nieuw beleid 2026

Volgnr.	20									
Soort:	Nieuw beleid									
Programma:	2. Bereikbaarheid en openbare ruimte									
Onderwerp:	Klimaatadaptatie									
Doel (lange termijn)	Het ontwikkelen van Oldenzaal tot een klimaatactieve stad, die beter bestand is tegen wateroverlast, droogte en hitte.									
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	In het Raadsprogramma 2022-2026 komt het klimaatrobuust maken, de vergroening en leefbaarheid van Oldenzaal nadrukkelijk aan bod. Onder 4.3 Klimaatrobuuste stad: Oldenzaal is een stedelijke gemeente waarin veel meer ruimte komt voor water en natuur, dit wordt hét uitgangspunt bij het ontwerpen van de openbare ruimte. Ook in de Toekomstvisie Oldenzaal 2040 komt de klimaatadaptatie en vergroening van Oldenzaal nadrukkelijk aan bod. Er is een compleet hoofdstuk gewijd aan een groene en duurzame leefomgeving zowel binnen als buiten de stad, dit is erg belangrijk voor de kwaliteit van leven van inwoners, werknemers en toeristen.									
Inhoud	Het Water en Klimaatadaptatie Programma (WKP) is een doorontwikkeling van het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP). Waarbij het GRP alleen over water gaat, zal het WKP over water én natuur gaan. Het WKP moet in 2025 nog ontwikkeld worden, het is daarom nog onduidelijk hoeveel projecten hier uit voort komen én hoe hoog de raad de ambitie gaat leggen. Voor het vergroenen van Oldenzaal zijn op dit moment alleen tijdelijke middelen beschikbaar (jaarlijks €300.000 t/m 2025). Voor de komende jaren worden deze activiteiten in het uitvoeringsprogramma van het WKP opgenomen en vervolgens verwerkt in de P&C cyclus. Vandaar dat er bij de Financiën een PM staat. Om in 2026 de activiteit voort te kunnen zetten is het noodzakelijk om hiervoor in deze kadernota al een bedrag van 100.000 euro op te nemen. Voor het GRP zijn bestaande middelen beschikbaar, waarbij het nu al een uitdaging is om de realisatie tijdig uit te voeren.									
Financiën	Budgetsoort	2026			2027		2028		2029	
	Investerings (krediet)									
	Uitgaven	PM + 100.000	N		PM	N	PM	N	PM	N
	Inkomsten		N			N		N		N
Acties	Met het beschikbare budget willen we ook in 2026 doorgaan met de vergroening van de openbare ruimte in Oldenzaal. Aanvullend op de beschikbare middelen voor maatregelen tegen wateroverlast en droogte vanuit het GRP.									

Personele effecten	n.v.t.
--------------------	--------

Volgnr.	22
Soort:	Nieuw beleid
Programma:	1. Dienstverlening en veiligheid
Onderwerp: modernisering/aanpassing huisstijl	
Doel (lange termijn)	De wet stelt dat overheidsorganen verplicht zijn hun blijvend te bewaren archiefbescheiden in een archiefruimte op te slaan. Blijvend te bewaren archiefbescheiden moeten na 20 jaar worden overgebracht naar een archiefbewaarplaats. Op dit moment geeft het inspectierapport nog groen aan, maar de inspectie heeft al de nodige aandachtspunten voor de komende jaren benoemd. Het doel van de bouwkundige aanpassingen in het archief is om: • te voldoen aan de Archiefwet en de wettelijke eisen voor archiefbewaring; • duurzame en veilige opslag van documenten te garanderen; • bescherming tegen risico's zoals brand en vocht; • toegankelijkheid en bruikbaarheid van archiefmateriaal te waarborgen voor de lange termijn. Bij een eventuele verbouwing gelden strengere eisen om te voldoen aan de actuele regelgeving en duurzaamheidseisen. Daarnaast is onlangs de nieuwe Archiefwet in de 2^e Kamer aangenomen die ook nog aanvullende eisen stelt. Kortom: de aanpassingen zorgen ervoor dat het archief veilig, duurzaam en wettelijk conform blijft.
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	n.v.t.
Inhoud	De inspectie heeft de volgende risico's benoemd voor de archiefbewaarplaats. • Houten onderdelen in de ondervloer van de rolmechanismen zijn een probleem en moeten vervangen worden. In deze ruimte mogen zich geen houten materialen bevinden om overlast van plaagdiertjes te voorkomen.

- Dat betekent (als gevolg) ook dat we de draaistellingen moeten vervangen.
- Aan de muren zijn platen aangeplakt en die hebben waarschijnlijk een verbinding met buiten en dat mag niet. Het risico op het binnendringen van vocht wordt hiermee vergroot.
- Het materiaal van de plafonds is brandgevoelig en moet vervangen worden.
- Bij hoge temperaturen buiten wordt de temperatuur in de ruimte te hoog en zou dit eigenlijk gekoeld moeten worden. De huidige ventilatie voor luchtvochtigheid staat achter de archiefbewaarplaats in een heel klein hokje. Daar zouden we een koelinstallatie bovenop moeten plaatsen voor temperatuurbeheersing, maar daar is op dit moment onvoldoende ruimte voor.
- Qua wateroverlast zag de inspecteur niet een groot risico, ook omdat de stellingen zelf op een kleine verhoging staan. Een ietwat verhoogde drempel is echter wel wenselijk.
- Brandblussers met schuim moeten vervangen worden.

Bij een eventuele verbouwing van het stadhuis moeten we extra maatregelen treffen zoals het verwijderen van de buizen die onder het plafond lopen van de archiefbewaarplaats.

Op dit moment zijn we bezig om diverse scenario's te onderzoeken voor de toekomst:

1. archief blijft volledig in het stadhuis ondergebracht;
2. archief blijft deels in het stadhuis; een deel brengen we elders onder;
3. archief brengen we volledig elders onder.

Ongeacht het gekozen scenario komen hier kosten uit voort. Op dit moment brengen we in kaart wat eventuele aanpassingen en uitbesteding aan kosten met zich meebrengt. De businesscase die hieruit ontstaat zal t.z.t. worden voorgelegd aan het college.

Als de benodigde aanpassingen in het archief niet worden doorgevoerd, kunnen de volgende risico's ontstaan:

- Niet voldoen aan de Archiefwet, wat kan leiden tot sancties of juridische consequenties.
- Beschadiging of verlies van belangrijke archiefstukken en informatie door vocht, schimmel, temperatuurschommelingen of brandgevaar ('de dementerende overheid').
- Hoge herstelkosten in de toekomst door schade of achterstallig onderhoud.

	Kortom, zonder aanpassingen loopt de gemeente ten aanzien van het archief risico's op structurele en juridische problemen of mogelijk verlies van documenten met historische of sentimentele waarde. Deze zijn niet alleen van belang voor de organisatie maar ook voor de gemeenschap en toekomstige generaties.									
Financiën	Budgetsoort	2026		2027		2028		2029		
	Investering (krediet)	500.000								
	Uitgaven*							22.275	N	
	Inkomsten									
Acties	*kapitaallast a.g.v. het verstrekte investeringskrediet in jaar 2028, bij een afschrijvingstermijn van 30 jaar. We onderzoeken de mogelijke scenario's. Op basis hiervan wordt besloten hoe verder te gaan met het archief.									
Personele effecten	n.v.t.									

Volgnr	23
Soort:	Nieuw beleid
Programma:	5. Maatschappelijke Ondersteuning
Onderwerp:	(Stille) armoede
Doel (lange termijn)	Het verzachten van (stille) armoede en versterken van inwoners.
Relatie met beleidsvoornemen(s)	Een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod

in het Raadsprogramma 2022-2026	• Samenwerken binnen de keten
Inhoud	In Oldenzaal overwegen we een Quiet 500 community oprichten. Door middel van deze community verzachten we armoede voor onze inwoners en versterken we hen tegelijkertijd. Het betreft ook de doelgroep die boven de 120% van het bestaansminimum zit, waar we nu nog weinig ondersteuningsaanbod voor hebben. Deze doelgroep heeft echter wel te maken met problematiek rondom bestaanszekerheid. Bekend is dat ook steeds meer werkenden moeite hebben om in hun bestaanszekerheid te voorzien door oplopende kosten, waarmee de groep mensen in 'stille armoede' steeds groter wordt. Ook zij kunnen lid worden van een Quiet community. Armoede wordt verzacht doordat vanuit de community regelmatig een geluuksmoment verstrekt wordt aan inwoners, beschikbaar gesteld door sponsors (lokale ondernemers). Dit kan een gratis dienst, product of een leuk uitje zijn. De Quiet community draagt ook bij aan het verminderen van een sociaal isolement. Inwoners kunnen gratis lid worden en worden doorverwezen door hulporganisaties. Het is een plek waar mensen de kans krijgen anderen te ontmoeten, hun talenten te (her)ontdekken en hun zelfvertrouwen te vergroten. Dit versterkt inwoners, waardoor zijn vaak mooie stappen kunnen zetten op het gebied van persoonlijke ontwikkeling, scholing of betaald werk. De community werkt vanuit vertrouwen, (stille) armoede hoeft niet aangetoond te worden. Om een goed plan voor het opzetten van een Quiet Community in Oldenzaal te kunnen maken, is het nodig dat hier nog nader onderzoek naar wordt gedaan. We onderzoeken wat er precies van de gemeente, maar ook van de welzijnsorganisatie wordt verwacht. Daarbij brengen we ook de benodigde formatie in beeld. De verwachting is dat lokale ondernemers graag deel willen nemen aan de community en zitting willen nemen in het op te richten bestuur, maar dat is nog niet besproken. Daarnaast willen we onderzoeken op welke wijze we deze inzet aan kunnen laten sluiten op alles wat we in Oldenzaal al doen, passend bij de lokale cultuur en binnen het vastgestelde beleid. Omdat er nog nader onderzoek nodig is, werken we met een go-no go moment. Met alle opgehaalde informatie schetsen we een compleet beeld van de impact en vragen we het college om een besluit. Om ons te kunnen committeren aan een Quiet community is minimaal 3 jaar financiering vereist. Echter, wanneer je een dergelijke community opricht kun je deze niet zomaar meer loslaten. Want waar bied je de inwoners een plek die op dat moment member zijn? Er is dus structureel budget nodig.

	Sinds een aantal jaren organiseert de stichting Boelcoolfit een stimuleringsaanbod sport, cultuur en bewegen voor 55-plussers. Hierin worden Oldenzaalse 55+'ers gestimuleerd om op een laagdrempelige manier kennis te maken met het gevarieerde beweeg- en cultuuraanbod in Oldenzaal. De geboden activiteiten ondersteunen (preventief) lokale opgaven in het kader van fysieke en mentale gezondheid. Tot 2026 is dit programma (naast de BBC-uren) ondersteund vanuit incidentele middelen. De kosten betreffen voornamelijk middelen voor uitvoering, materialen en uren projectleider cultuur. Deze kosten betreffen niet zozeer 'meerkosten' maar kosten die al sinds 2019 met incidentele subsidies ondersteund worden. Ervaring leert dat deze coördinerende, adviserende en stimulerende werkzaamheden uitgevoerd moeten worden door een professional i.p.v. vrijwilligers. Bepaalde onderdelen van het aanbod vanuit de verenigingen wordt wel met vrijwilligers uitgevoerd. Dit programma draagt dus bij aan versterking van het verenigingsleven en overig sport- en cultuuraanbod in de stad. Om de preventieve inzet van dit succesvolle programma te kunnen borgen wordt om verhoging van de begrotingssubsidie gevraagd. Bij geen extra middelen, vervalt mogelijk: • de kennismakingscursussen en specifieke clinics / workshops voor de doelgroep 55plussers / ouderen • het platform (website) met overzichtelijk sport en cultuuraanbod in Oldenzaal • adviserende rol richting aanbieders, potentiële deelnemers en zorgaanbieders • continue proces van communicatie en stimuleren van deelname / bereik deelnemers (zichtbaarheid). •
Financiën	Aanvulling op structurele subsidie met € 20.000
Acties	De extra subsidie verwerken in de beschikking.
Personele effecten	Uitvoering door derden – stichting Boescoolfit

Volgnr 25	
Soort	Nieuw Beleid
Programma:	5. Maatschappelijke Ondersteuning
Onderwerp:	Stimuleren cultuur en talentontwikkeling jeugd
Doel:	Een kwalitatief goed ondersteuningsaanbod
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	Iedereen doet mee
Inhoud	Preventief jeugdbeleid cultuur Door middel van cultuur stimuleren van talentontwikkeling en actieve participatie door en voor alle jongeren in Oldenzaal. Het belang om de maatschappelijke betrokkenheid van jongeren te stimuleren is groot, daarvoor is passend aanbod nodig, waar zij vermaakt en geïnspireerd worden. Het bieden van gelijke kansen voor alle jongeren zodat zij opgroeien in een kansrijke omgeving. In eerste plaats is dat belangrijk voor henzelf, maar het is ook een belangrijke bouwsteen om tot een krachtige samenleving te komen. Jongeren verdienen een plek in Oldenzaal en hebben recht op gelijke kansen om zich te ontwikkelen tot zelfredzame, gezonde en verbonden inwoners. Inzetten van cultuur draagt bij aan: • Talentontwikkeling van jongeren (gelijke kansen); • Actieve deelname aan samenleving en stimuleren van zelfredzaamheid; • Voor elke groep (in dit geval jongeren) een toereikend aanbod; • Kwalitatief goed ondersteuningsaanbod (algemene, voorliggende voorziening), gericht op preventie, vroegsignalering en samenwerking binnen de keten; • Levendigheid en activiteiten in de binnenstad; • Bevordering van woon-, werk- en leefplezier in Oldenzaal; • Behoud van talenten voor de arbeidsmarkt en werkgelegenheid; • Versterken van (sociale) basis en tegengaan van eenzaamheid; • Stimulans van cultuurparticipatie.

	Alle jongeren tussen 12-30 krijgen er de kans om met cultuur bezig te zijn en hun talent te ontwikkelen. In het voorjaar 2022 is Kaliber samen met Impuls gestart met een pilot. Met een bereik van ruim 500 unieke bezoekers en een gemiddeld bezoek van 30-60 jongeren per maand is deze creatieve ontmoetingsplek een succes. De impactcijfers laten zien dat deze algemene voorziening een preventieve werking heeft voor jongeren. Het is een eigen plek voor jongeren om elkaar te ontmoeten, deel te nemen aan creatieve en culturele activiteiten, workshops en masterclasses volgen of optredens / evenementen te organiseren. Dit draagt bij aan het welbevinden van de jongeren en sociale verbinding. Creatieve coaches ondersteunen jongeren daarbij. Het sluit aan op bestaande initiatieven als 'Actief na school', door verdieping en doorontwikkeling te bieden. Daarnaast is het gericht op een bredere leeftijds- en doelgroep en wordt het buitenschools aangeboden. Evaluatie mei 2025 Op basis van een uitgebreide evaluatie in 2024 heeft het college van B&W besloten om de pilot in het schooljaar 2024-2025 te verlengen. Dit met de nadrukkelijke voorwaarde dat het resultaat na de pilotperiode moest zijn dat er sprake is van het inzetten van andere aanvullende financieringsbronnen en reallocatie van middelen. De evaluatie in mei 2025 heeft aangetoond dat er geen sprake is van aanvullende financieringsbronnen en reallocatie van middelen. Samenhang jeugd en jongerenwerk (alternatief) Het inzetten van cultuur heeft een nauwe samenhang met jeugd- en jongerenwerk. De 3 kenmerkende onderdelen van inzetten van cultuur is: • Volkomen Thuis (ontmoeten); • Creatieve vorming (Talentontwikkeling); • Evenementen. Om hier een invulling aan te geven is er aanvullend budget voor jeugd- en jongerenwerk nodig van € 40.000,00. Daarmee kan niet het volledige huidige concept van het cultureel aanbod worden voortgezet. Ook voor wat betreft de uitvoering kan niet gegarandeerd worden dat de huidige partijen (Stichting Kaliber en Stichting Impuls) betrokken blijven.
Financiën	€ 40.000 ten behoeve van het inzetten van een cultureel aanbod in samenhang met het jeugd- en jongerenwerk.
Acties	De pilot loopt tot eind schooljaar 2024-2025. In de komende maanden moet het plan conform bovenstaande uitgangspunten worden uitgewerkt.

Personele effecten	Geen. Dit wordt uit bestaande formatie gehaald.
--------------------	---

Volgnr.	28				
Soort:	Nieuw beleid				
Programma:	3. Stedelijke en economische ontwikkeling				
Onderwerp:	Subsidie verduurzaming en instandhouding karakteristieke panden				
Doel (lange termijn)	Het behouden en verduurzamen van karakteristieke panden in Oldenzaal				
Relatie met beleidsvoornemen(s) in het Raadsprogramma 2022-2026	1. Versterking van cultuur en historie: van zien naar gezien worden <i>Deze subsidie draagt bij aan het behouden van de cultuurhistorische waarden voor Oldenzaal</i> Op 27 januari 2025 is het bestemmingsplan Cultuurhistorische Waarden Binnenstad Oldenzaal door de raad vastgesteld (INTB-24-6542). In dit besluit is meegenomen dat via de Kadernota 2026 geld beschikbaar gesteld gaat worden om karakteristieke panden te kunnen behouden en verduurzamen.				
Inhoud	Met het bestemmingsplan CHW Binnenstad Oldenzaal hebben we ca. 45 panden met karakteristiek aangeduid. Dit betekent in de basis dat we deze willen behouden voor de toekomst en dat deze in principe niet gesloopt kunnen worden. De subsidie is bedoeld om eigenaren van karakteristieke panden tegemoet te komen in de kosten voor verduurzaming en instandhouding, omdat verwacht wordt dat dit hoger uit gaat vallen dan bij een 'regulier' pand. Ook willen wij als gemeente investeren in de kwaliteit van deze panden, die bijdragen aan het versterken van de cultuurhistorische waarden van Oldenzaal. De subsidie is niet specifiek bedoeld voor karakteristieke panden in de binnenstad maar geldt voor heel Oldenzaal. We hebben panden die al als zodanig zijn aangeduid en de verwachting is dat wij in de toekomst meer panden zo gaan aanduiden. Deze zullen dan ook onder de regeling gaan vallen. Te zijner tijd wordt geëvalueerd of het bedrag toereikend is of niet.				
Financiën	Budgetsoort	2026	2027	2028	2029

[illegible]